

കേരള ശാസ്ത്രസാഹിത്യ പരിഷത്ത്
ജില്ലാ വാർഷികം 2021
സംഘടനാ ചർച്ചയ്ക്കുള്ള കുറിപ്പ്

മനുഷ്യസമൂഹം ആഗോളതലത്തിൽ പാരിസ്ഥിതികവും സാമൂഹികവുമായ പ്രതിസന്ധികൾ നേരിട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. അവ, മറ്റെവിടെയും പോലെ, നമ്മുടെ സമൂഹത്തിലും അസന്ദിഗ്ദ്ധാവസ്ഥകൾ സൃഷ്ടിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. കൂടാതെ, ഇന്ന് രാജ്യത്തെ ഭരണകൂട ഇടപെടലുകളിൽ കൈവന്നിട്ടുള്ള ശാസ്ത്രവിരുദ്ധതയും ഫാസിസ്റ്റ് സ്വഭാവവും സമൂഹത്തിൽ അരക്ഷിതാവസ്ഥയും സൃഷ്ടിക്കുന്നുണ്ട്.

സാമൂഹിക പരിവർത്തനത്തിന്റെ ഗതിയിലും ഒരു സവിശേഷ വികസനമാതൃക എന്ന രീതിയിലും കേരളം കൈവരിച്ച നേട്ടങ്ങൾ നമ്മുടെ ജീവിതത്തെ അതിവേഗം മാറ്റി തീർത്തിട്ടുണ്ട് എന്ന സാഹചര്യവും ഇതോടൊപ്പം പരിഗണിക്കേണ്ടതുണ്ട്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ, കേരളം ഇന്നു നേരിടുന്ന സാമൂഹിക വികസന പ്രതിസന്ധികൾ സവിശേഷതയുള്ളവയാണ്. അവ മനസ്സിലാക്കുകയും ഒരു ശാസ്ത്രസംഘടന എന്ന നിലയിൽ അവയോട് പ്രതികരിച്ചുകൊണ്ട്, സാമൂഹ്യനീതിയും സുസ്ഥിരതയും ഉറപ്പാക്കിക്കൊണ്ടുള്ള സമൂഹസൃഷ്ടിക്കുവേണ്ടി സൂക്ഷ്മതലത്തിൽ എങ്ങനെ പ്രവർത്തിക്കാം എന്നതാണ് നമ്മൾ യൂണിറ്റ്, മേഖലാ രേഖകളിൽ ചർച്ചചെയ്യേണ്ടത്.

മുകളിൽ വിവരിച്ച പാരിസ്ഥിതിക- രാഷ്ട്രീയ- സാമൂഹിക സാഹചര്യങ്ങൾകളെ മറികടക്കുന്നതിന് നമ്മുടെ സംഘടനയുടെ പൊതു നിലപാടുകളിൽ നിന്നുകൊണ്ട് ജില്ലാതല സംഘടനാ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആവിഷ്കരിച്ചു നടപ്പിലാക്കലാണല്ലോ ജില്ലകളുടെ ധർമ്മം. ഈ അർത്ഥത്തിൽ, പ്രാദേശികമായി പ്രവർത്തനങ്ങൾ രൂപപ്പെടു വരാനുള്ള പിന്തുണ നൽകാനും അത്തരത്തിൽ രൂപപ്പെടുവരുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ആശയതലം ശക്തിപ്പെടുത്താനുമുള്ള ഉത്തരവാദിത്തവും ജില്ലകൾക്കുണ്ട്. സംഘടനാ സംവിധാനത്തെ, അതിന്റെ എല്ലാ ഘടകങ്ങളിലും എല്ലാ സാമൂഹിക വിഭാഗങ്ങളെയും ഉൾച്ചേർത്തുകൊണ്ടും കൂടുതൽ ചലനാത്മകമാക്കിക്കൊണ്ടും ശക്തിപ്പെടുത്തുന്ന തരത്തിൽ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് നേതൃത്വം കൊടുക്കേണ്ടതും ജില്ലകൾ ആണ്. കൂടാതെ ഇതര സംഘടനകളുമായും സാമൂഹിക, ഭരണ സംവിധാനങ്ങളുമായും ചേർന്ന് പ്രവർത്തിച്ചു കൊണ്ട് അവയുടെ ആശയത്തിലും പ്രവർത്തനങ്ങളിലും ശാസ്ത്രത്തിന്റെ അടിത്തറയും ശാസ്ത്രത്തിന്റെ രീതിയും ഉൾച്ചേർക്കുന്നതിനുള്ള ശ്രമവും നാം നടത്തേണ്ടതുണ്ട്.

മേഖല സമ്മേളനങ്ങളിൽ, സമകാലീന വെല്ലുവിളികൾ നേരിടുന്നതിനായി ശാസ്ത്രബോധത്തിലും സാമൂഹിക നീതിയിലും അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ എങ്ങനെ ആസൂത്രണ ചെയ്യാം എന്ന് നാം ചർച്ചചെയ്തു. കൊറോണയുടെ വ്യാപനം ഉയർത്തിയ പ്രതിസന്ധികൾ മനുഷ്യനും പ്രകൃതിക്കും വിവിധ രാജ്യങ്ങൾക്കും സമൂഹങ്ങൾക്കും പ്രത്യേകമായി ആരോഗ്യ സംരക്ഷണം സാധ്യമല്ലെന്നും *Back to new normal* എന്നൊരു സാഹചര്യം സാധ്യമാണെങ്കിൽ അത് ഏകാരോഗ്യം ഏകലോകം എന്ന തിരിച്ചറിവിലേക്കായിരിക്കും എന്നും ശാസ്ത്രലോകം പറയുന്നു. പ്രകൃതിയെ അതിന്റെ സമഗ്രതയിൽ കണ്ടുകൊണ്ടും വിഭവ ചൂഷണത്തിന് ആക്കം കൂട്ടുന്ന ഉല്പാദന, സാമ്പത്തിക, രാഷ്ട്രീയ വ്യവസ്ഥകളെ തിരുത്തിക്കൊണ്ടും മാത്രമേ മനുഷ്യ കലത്തിനു മുന്നോട്ടു പോകാൻ കഴിയൂ എന്നും തന്നെയാണ് ശാസ്ത്രം തെളിയിക്കുന്നത്.

എന്താണ് ശാസ്ത്രം

ശാസ്ത്രം എന്നാൽ പ്രപഞ്ചത്തെക്കുറിച്ചും പ്രകൃതിയെക്കുറിച്ചും സമൂഹത്തെക്കുറിച്ചും നിരീക്ഷണ- പരീക്ഷണങ്ങളെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള പഠന പ്രക്രിയയും അത്തരത്തിൽ മനുഷ്യൻ ആർജ്ജിച്ചിട്ടുള്ള അറിവുകളുടെ സഞ്ചയവുമാണ് എന്ന് ലളിതമായി പറയാം. അല്ലെങ്കിൽ ചിട്ടയായ രീതിയിൽ അറിവ് നിർമ്മിക്കുന്ന പ്രക്രിയയാണ് ശാസ്ത്രം.

ശാസ്ത്രബോധമാകട്ടെ വ്യക്തികളും സമൂഹവും അവരുടെ ചിന്തകളുടെയും പ്രവൃത്തികളുടെയും അടിസ്ഥാനമായി ശാസ്ത്രത്തിന്റെ രീതിയെ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്ന ജീവിതരീതിയാണ്. ഭൗതിക പ്രപഞ്ചത്തെയും അതിലെ പ്രതിഭാസങ്ങളെയും സാമൂഹിക യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളെയും നിരന്തരം

ചോദ്യം ചെയ്യുകയും നിരീക്ഷണ- പരീക്ഷണങ്ങളിലൂടെ ലഭിക്കുന്ന ഫലങ്ങളെ അപഗ്രഥിച്ചു ഉത്തരങ്ങളിൽ എത്തുകയും ചെയ്യുന്ന രീതിയാണ് ശാസ്ത്രത്തിന്റേത്. യുക്തിപരമായ ചിന്തയിലൂടെയും ചർച്ചകൾ, സംവാദങ്ങൾ, അന്വേഷണം, നിരീക്ഷണ പരീക്ഷണങ്ങൾ, അപഗ്രഥനം എന്നിവയിലൂടെയും പ്രശ്നങ്ങൾക്കുള്ള പരിഹാരം കണ്ടെത്തുന്ന ഒരു സ്വഭാവരീതി തന്നെയാണ് ശാസ്ത്രബോധം. സാമൂഹ്യബോധം എന്ന അർത്ഥത്തിൽ നീതിബോധം, തുല്യത, ജനാധിപത്യം എന്നീ മൂല്യങ്ങൾ ശാസ്ത്രബോധത്തിൽ ഉൾച്ചേർന്നിരിക്കുന്നു.

ദൈനംദിന ജീവിത പ്രശ്നങ്ങൾക്കും സാമൂഹ്യപ്രശ്നങ്ങൾക്കും ശാസ്ത്രത്തിന്റെ രീതി ഉപയോഗപ്പെടുത്തി പരിഹാരങ്ങൾ കണ്ടെത്തുന്നതിന് മനുഷ്യരെ പ്രാപ്തരാക്കുന്ന സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തനമാണ് ഒരു ജനകീയ ശാസ്ത്ര സംഘടന നടത്തുന്നത്. മനുഷ്യസമൂഹം ഇന്നുവരെ ആർജ്ജിച്ച അറിവിനെ ഒരു പൊതുസ്വത്ത് എന്നനിലയിൽ എല്ലാ വിഭാഗം മനുഷ്യർക്കും ഉപയോഗിക്കാനുള്ള അവസരം ഒരുക്കുക എന്നതും എല്ലാ തട്ടിലും അറിവുനിർമ്മാണ പ്രക്രിയയിലേക്കു സാധാരണ മനുഷ്യരെ കൊണ്ടുവരുക എന്നതും ഒരു ശാസ്ത്ര സംഘടനയുടെ കടമയാണ്.

വ്യവസ്ഥാപിതമായ സമൂഹത്തിനകത്തു നടക്കുന്ന അറിവ് നിർമ്മാണ പ്രക്രിയയിലും അതിന്റെ ഉപയോഗത്തിലും, നിലനിൽക്കുന്ന അധികാര രാഷ്ട്രീയ വ്യവസ്ഥകൾ സ്വാധീനം ചെലുത്തുന്നുണ്ട്. അതിനാൽത്തന്നെ ശാസ്ത്രത്തിന്റെ ജനകീയവൽക്കരണം ഒരു രാഷ്ട്രീയ പ്രവർത്തനം ആകുന്നു. ദരിദ്രരും പാർശ്വവൽക്കൃതരും ആയ മനുഷ്യർക്ക് അവരുടെ ദുർബ്ബലാവസ്ഥയുടെ ചരിത്രപരമായ കാരണങ്ങളെ അപഗ്രഥിക്കാനും നിലനിൽക്കുന്ന അസമത്വങ്ങൾക്കെതിരെ ശബ്ദം ഉയർത്താനും പരിഹാരങ്ങൾ മുന്നോട്ടുവയ്ക്കാനും കരുത്തു നൽകുന്ന ആയുധം എന്ന നിലയിലാണ് ശാസ്ത്രസാഹിത്യ പരിഷത്ത് ശാസ്ത്രത്തിന്റെ രീതിയെ ഉൾക്കൊള്ളുന്നത്. കൂടാതെ ശാസ്ത്ര പുരോഗതിയിലൂടെ പൊതുവിൽ ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന നേട്ടങ്ങളെ സാധാരണ ജനങ്ങൾക്കുകൂടി പ്രാപ്യമാകുന്ന ഒരു സാമൂഹിക വ്യവസ്ഥയുടെ സൃഷ്ടിക്കുവേണ്ടി കൂടി പരിഷത്ത് പ്രവർത്തിക്കുന്നു.

ശാസ്ത്രത്തെയും അതിന്റെ നേതൃത്വമുള്ള സാങ്കേതിക വിദ്യയുടെയും പുതിയ കാലത്തെ വികാസത്തിന്റെ സ്വഭാവം മനസ്സിലാക്കുമ്പോൾ അതിന്റെ വിമോചന മൂല്യത്തെ സംബന്ധിച്ചു ഒരു ശാസ്ത്രസംഘടന എന്ന രീതിയിൽ ചില ആവർത്തിച്ചുള്ള പരിശോധനകളും നമ്മൾ നടത്തേണ്ടതുണ്ട്. ശാസ്ത്രസാങ്കേതിക വിദ്യകളുടെ അതിവേഗത്തിലുള്ള വികാസത്തിന്റെ പ്രക്രിയയിൽ അധികാര കേന്ദ്രങ്ങൾക്കും മൂലധനത്തിനും വേണ്ടി നിയന്ത്രണാധികാരം കൈയാളുന്നവരുടെ ഭാഗത്തേക്ക് അത് വലിയ തോതിലുള്ള കേന്ദ്രീകരണം ഉണ്ടാക്കുന്നുണ്ട്. ഈ കേന്ദ്രീകരണം അധികാരത്തിന്റെ തന്നെ കൂടുതൽ കേന്ദ്രീകരണത്തിലേക്കും പുതിയതരം ചൂഷണത്തിലേക്കും അസമത്വത്തിലേക്കും നയിക്കുന്നുണ്ട്. ഈ സാഹചര്യത്തിൽ ശാസ്ത്രസാങ്കേതിക വിദ്യകളുടെ സമകാലീന വികാസത്തെ ഒരു ശാസ്ത്ര സംഘടന എന്ന രീതിയിൽ നമ്മൾ എങ്ങനെ നോക്കി കാണുന്നു എന്നത് പ്രധാനമാണ്. ഇത് സമൂഹവും ശാസ്ത്രവും തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തെ സംബന്ധിച്ച നമ്മുടെ കാഴ്ചപ്പാടുകളിൽ എന്തെങ്കിലും മാറ്റം വരുത്തേണ്ടതുണ്ടോ എന്ന ചോദ്യം മുന്നോട്ടു വയ്ക്കുന്നുണ്ട്. ശാസ്ത്രം സ്വയമേവ മൂല്യനിരപേക്ഷമാണ്. ശാസ്ത്രത്തിന് തനതായതും സ്വാഭാവികവുമായ ഒരു നൈതികത ഇല്ല എന്ന് അംഗീകരിക്കുകയും, സാമൂഹിക പ്രവർത്തകർ ശാസ്ത്രത്തെ സാമൂഹിക മാറ്റത്തിനു വേണ്ടി പ്രയോഗിക്കുമ്പോൾ ഉണ്ടായിവരുന്ന ശാസ്ത്ര ബോധത്തിന്റെ ഭാഗമായിട്ടാണ് അതിന്റെ നൈതികതയും അതുയർത്തുന്ന മൂല്യങ്ങളും രൂപപ്പെടുന്നത് എന്നും നാം മനസ്സിലാക്കേണ്ടതാണ്. അപ്പോൾ സ്വയമായ നൈതികത ഇല്ലാത്ത ശാസ്ത്രത്തിന്റെ വലിയ അളവിലുള്ള ഈ വികാസത്തിന്റെ ഘട്ടത്തിൽ ശാസ്ത്രവും സമൂഹവും തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തിൽ ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന മാറ്റങ്ങളും അതിലെ അസമത്വങ്ങളും സൂക്ഷ്മാർത്ഥത്തിൽ മനസ്സിലാക്കേണ്ടത് നമ്മുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളെ നേരായ ദിശയിൽ ആസൂത്രണം ചെയ്യാൻ അത്യാവശ്യമാണ്. ആ അർത്ഥത്തിൽ 'ശാസ്ത്രം സാമൂഹിക വിപ്ലവത്തിന്' എന്ന നമ്മുടെ മുദ്രാവാക്യത്തിലെ ശാസ്ത്രത്തിന്റെയും ശാസ്ത്രബോധത്തിന്റെയും വിമോചന സ്വഭാവത്തെ നമുക്ക്

വീണ്ടും വീണ്ടും പ്രാദേശിക പ്രായോഗിക തലങ്ങളിൽ പുനർ നിർവ്വചിക്കേണ്ടിയും വരും. അതിനായി പ്രവർത്തകരെ സജ്ജരാക്കുക എന്നത് ജില്ലാകമ്മറ്റികളുടെ ഉത്തരവാദിത്വം ആണ്.

ശാസ്ത്രത്തിന്റെയും സാങ്കേതിക വിദ്യയുടെയും വളർച്ചയുടെ ഗുണഫലങ്ങൾ ഏറിയകൂറും ജ്ഞാനരൂപങ്ങളായും സാങ്കേതികവിദ്യകളായും ഉപകരണങ്ങളായും വിവിധ ഉല്പന്നങ്ങളായും ചിലതെങ്കിലും സേവനങ്ങളായും ആണ് സാധാരണക്കാരിലേക്കു എത്തുന്നത്. ഇവ ഉത്പാദിപ്പിക്കുകയും വിപണനം നടത്തുകയും ചെയ്യുന്ന ശൃംഖലകളിൽ അധികാരവും നിയന്ത്രണവും ഉള്ളവർക്ക് പരമാവധി മനുഷ്യരെ ചൂഷണം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ഉപാധിയായി തീരുകയും ചെയ്യുന്നു. ഈ കൊറോണക്കാലത്തെ വാക്സിനുകൾ തന്നെ ഉദാഹരണമായെടുക്കാം. മനുഷ്യരാശി നേടിയ കൂട്ടായ അറിവുകളുടെയും സാങ്കേതിക വിദ്യകളുടെയും അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് പല വാക്സിനുകളും ഇത്ര വേഗത്തിൽ സമൂഹത്തിലെത്തിയത്. പക്ഷേ, ബൗദ്ധിക സ്വത്തവകാശത്തിന്റെയും ഉത്പാദന സംവിധാനങ്ങളുടെ നിയന്ത്രണത്തിന്റെയും ബലത്തിൽ അവയിൽ നിന്ന് വൻ ലാഭമെടുക്കാൻ കുത്തകകൾ ശ്രമിക്കുന്നതും അതു വിജയിക്കുന്നതും മുകളിൽ പറഞ്ഞതിന് ഉദാഹരണമാണ്.

ശാസ്ത്രവും സാങ്കേതിക വിദ്യകളും കൂടുതൽ സങ്കീർണ്ണമാകുന്നതോടെ പണവ്യവസ്ഥയും വിഭവങ്ങളും വിപണിയും നിയന്ത്രിക്കുന്നവരുടെ എണ്ണം കുറയുകയും കൂടുതൽ ആളുകൾ വ്യവസ്ഥയെ ആശ്രയിച്ചു ജീവിക്കുന്ന വെറും ഉപഭോക്താക്കൾ ആയി മാറുകയും ചെയ്യുന്നു. നമ്മുടെ ശതകോടിശ്വരൻമാരുടെ എണ്ണം 2000 ൽ 9 ആയിരുന്നത് 2017 ൽ 90 ആയും 2019 ൽ 119 ആയും വർദ്ധിച്ചിരിക്കുന്നു. പട്ടിണി സൂചിക അളക്കുന്ന ഓക്സ്ഫാം ഇന്റർനാഷണലിന്റെ ഏറ്റവും പുതിയ കണക്കുകൾ പറയുന്നത് ഇതിന്റെ ഒരു പ്രായോഗിക ഉദാഹരണമാണ്. നിർമ്മിത ബുദ്ധിയും ജനറ്റിക് എൻജിനീയറിങ്ങും മനുഷ്യ ജീവിതത്തിൽ നിർണ്ണായകമാകാൻ പോകുന്ന പുതിയ കാലത്തു ശാസ്ത്രപുരോഗതി പ്രതീക്ഷയോടോപ്പം അസമത്വങ്ങൾ വർദ്ധിക്കാനുള്ള സാഹചര്യം കൂടി മുന്നോട്ടു വരുന്നു എന്നു സാരം.

സാങ്കേതികവിദ്യകൾ വൻതോതിൽ വികസിക്കുകയും ആശയവിനിമയ സാധ്യതകൾ വളരെയധികം വർദ്ധിക്കുകയും ചെയ്ത ഈ കാലം മറ്റൊരു സാഹചര്യത്തെക്കൂടി സൃഷ്ടിക്കുന്നു. പ്രചരിപ്പിക്കപ്പെടുന്ന ആശയങ്ങളിൽ അധികാരവ്യവസ്ഥയിലും വിഭവങ്ങളിലും നിയന്ത്രണം ഉള്ള ശക്തികൾക്ക് മേൽക്കൈ ഉണ്ടാകുക എന്നതാണ്. യാതൊരു തരം അപഗ്രഥനത്തിനും സാധ്യത ഇല്ലാത്ത തരത്തിൽ നവമാധ്യമങ്ങളിൽ വന്നുനിറയുന്ന ബിഗ് ഡാറ്റകളുടെ കാലത്തു അറിവിന്റെ പ്രാപ്യതയിലും തിരഞ്ഞെടുപ്പിലും ഉപയോഗത്തിനും സാങ്കേതികവിദ്യ ഒരു സമയം സാധ്യതയും വിഘാതവും ആയി പ്രവർത്തിക്കുന്നു. വിഘാതങ്ങളെ പ്രതിരോധിക്കുകയും സാധ്യതകളെ പ്രയോഗിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ് നമ്മെപ്പോലെയുള്ള ഒരു ജനകീയശാസ്ത്ര പ്രസ്ഥാനത്തിന് ഈ സാഹചര്യത്തിൽ ചെയ്യാനാവുന്നത്.

ഈ ആശയവിനിമയ, വിവിരവിനിമയ സാധ്യതകൾ മുതലെടുത്ത് ശാസ്ത്രത്തെയും ശാസ്ത്രത്തിന്റെ രീതികളെയും അപ്രസക്തമാക്കാനുള്ള ശ്രമങ്ങൾ ലോകത്ത് നടക്കുന്നതും നാം കാണാതിരുന്നെങ്കിലും ശാസ്ത്രം തന്നെ മറ്റുപലതും പോലുള്ള ഒരു ബൃഹദ് ആഖ്യാനം (Grand Narrative) മാത്രമെന്ന് നിസ്സാരവൽക്കരിക്കുന്ന ഉത്തരാധുനിക വാദങ്ങൾ ശാസ്ത്രത്തെയും സമൂഹത്തിനുണ്ടാകേണ്ട ശാസ്ത്രബോധത്തെയും ഇല്ലാതാക്കാനായി ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നുണ്ട്. ഉദാഹരണത്തിന് ചില മരുന്നുകളുടെ ഫലപ്രാപ്തിയെപ്പറ്റി ശാസ്ത്രീയമായ പഠനഫലങ്ങളോ തെളിവുകളോ ഇല്ലാതെ അതിനെ സമൂഹത്തിൽ പ്രയോഗിക്കുന്നതിനെ ചോദ്യം ചെയ്താൽ എല്ലാം ശാസ്ത്രീയ രീതിക്ക് വഴങ്ങുന്നതല്ലെന്നും അത്തരത്തിൽ ശാസ്ത്രീയ രീതികളിലൂടെ എല്ലാത്തിനെയും വിശദീകരിക്കാനാവില്ലെന്നും ശാസ്ത്രത്തിന്റെ രീതിക്കു പുറത്തും ശരികളുണ്ടെന്നും അവർ വാദിച്ചുകളയും. പലവിധ അന്ധവിശ്വാസങ്ങൾക്കും അനാചാരങ്ങൾക്കും ന്യായീകരണം ചമയ്ക്കുന്നതിന് ഈ ഉത്തരാധുനിക വീക്ഷണം ഇന്ന് സമൃദ്ധമായി പ്രയോഗിക്കപ്പെടുന്നുണ്ട്. ശാസ്ത്രം ഇതുവരെ ആർജ്ജിച്ചു തിരിച്ചറിവുകൾക്കു പുറത്തും ശരി തെറ്റുകളുടെയും അനുഭവങ്ങളുടെയും വൈവിധ്യങ്ങൾ നിലനിൽക്കുന്നു എന്ന വാദമുയർത്തി സയൻസിന്റെ രീതിശാസ്ത്രത്തെ അപ്പാടെ നിരാകരിക്കുന്ന വാദമാണ് അവർ ഉയർത്തുന്നത്. ഉത്തരാധുനികർ ശാസ്ത്രത്തിനകത്തും, ശാസ്ത്രചിന്തയുടെ മൗലികതയെ തന്നെ നിരാകരിക്കുന്ന മത വിശ്വാസങ്ങൾ

പുറത്തും, ഒരുപോലെ മനുഷ്യരുടെ യുക്തിപരതയെ ചോദ്യം ചെയ്യുന്നു എന്നതാണ് ഇവിടെ പ്രസക്തമാകുന്നത്. ഇവ രണ്ടും മുതലാളിത്ത വ്യവസ്ഥയ്ക്കകത്തു ചൂഷണത്തെ ന്യായീകരിക്കുന്നവരും അധികാര വ്യവസ്ഥയ്ക്ക് വിധേയപ്പെടുന്നവരുമായ മനുഷ്യരെ സൃഷ്ടിക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്.

ഈ അവസ്ഥ മാറുന്നതിന് ശാസ്ത്രബോധമുള്ള, വ്യക്തിജീവിതത്തിലും സാമൂഹിക ജീവിതത്തിലും ശാസ്ത്രത്തിന്റെ രീതികൾ പ്രയോഗിക്കുന്ന യുക്തി പരതയോടെ പ്രശ്നങ്ങളെ സമീപിക്കുന്ന ഒരു ജനതയായി നമ്മുടെ സമൂഹം മാറേണ്ടതുണ്ട്. നിർഭാഗ്യവശാൽ അതിൽനിന്നു വ്യത്യസ്തമായി, സമൂഹത്തിൽ നിലനിൽക്കുന്ന അന്ധവിശ്വാസങ്ങളെയും അനാചാരങ്ങളെയും കൂടുതൽ വ്യവസ്ഥാപിതമാക്കിയും ജാതി, മത വിഭാഗീയതകളെ കൂടുതൽ ശക്തമാക്കിയും അതിൽ നിന്ന് തങ്ങളുടെ നിക്ഷിപ്തതാപര്യങ്ങൾ കരുപ്പിടിപ്പിക്കാനും അസമത്വങ്ങളും ചൂഷണങ്ങളും ഒഴിവാക്കുന്നതിനുപകരം കോർപ്പറേറ്റ് കേന്ദ്രീകരണം കൂടുതൽ ശക്തമാക്കാനും വഴിയൊരുക്കുന്ന ഒരു രാഷ്ട്രീയ ഭരണകാലാവസ്ഥയാണ് രാജ്യത്ത് ശക്തിപ്പെടുന്നത് എന്ന വലിയൊരു സാമൂഹിക വെല്ലുവിളിയാണ് രാജ്യത്തെ ശാസ്ത്രമുന്നേറ്റത്തിന് സൃഷ്ടിക്കുന്നത്.

ഈയൊരു പശ്ചാത്തലത്തിലാണ് നമ്മുടെ ഭൂമിയും പരിസ്ഥിതിയും നേരിടുന്ന പ്രശ്നങ്ങളെക്കുറിച്ച് വിലയിരുത്തേണ്ടത്. മനുഷ്യരും പ്രകൃതിയും തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തെ സംബന്ധിച്ച ധാരണകളെ ഒരു നിർണ്ണായക വഴിത്തിരിവിൽ എത്തിച്ചിരിക്കുകയാണ് കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനം. ആവശ്യത്തിലധികം വിഭവങ്ങൾ ചൂഷണം ചെയ്തുകൊണ്ട് വളർന്നുവന്ന അത്യുല്പാദന വ്യവസ്ഥയും വിഭവോപയോഗത്തിന്റെ സത്തുലിതാവസ്ഥ മനസ്സിലാക്കാനുള്ള വികസനവും പ്രധാനപ്പെട്ട ഭൗമ വ്യവസ്ഥകളെ, തിരിച്ചു കൊണ്ടുവരാൻ കഴിയാത്ത തരത്തിൽ, തകരാറിൽ ആക്കിയിരിക്കുന്നു. കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം അതിന്റെ തീവ്രതയിൽ തന്നെ കേരളത്തിലടക്കം എല്ലായിടത്തും അനുഭവവേദ്യമായിരിക്കുന്നു. ഈ സാഹചര്യത്തിൽ, തീവ്ര കാലാവസ്ഥാ അനുഭവങ്ങളുടെ ആഘാതം കുറയ്ക്കുന്ന തരത്തിലും കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തിന് ആക്കം കൂട്ടുന്ന ഇടപെടലുകൾ കുറച്ചുകൊണ്ടും ജീവിതം ആസൂത്രണം ചെയ്തു മാത്രമേ മുന്നോട്ടുപോകാൻ സാധിക്കൂ. വിഭവവിനിയോഗം കുറച്ചുകൊണ്ടുള്ള ഒരു ജീവിതക്രമവും വികസനവും ഓരോ പ്രദേശത്തും എങ്ങനെ വികസിപ്പിക്കാൻ സാധിക്കും എന്നുള്ളതാണ് നമ്മുടെ മുന്തിയ വെല്ലുവിളി.

എല്ലാ ദേശരാഷ്ട്രങ്ങളും എല്ലാ മനുഷ്യ സമൂഹങ്ങളും ഒരുപോലെ ഈ വിപത്തിനു കാരണക്കാരാണ് എന്ന് പറയുന്നത് ശരിയല്ല എന്നു നമുക്കറിയാം. കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തിന് ആക്കം കൂട്ടുന്ന ശരാശരി ആളോഹരി കാർബൺ ഫുട്പ്രിന്റ് 15 ടണ്ണിന് മുകളിലാണ് യു.എസും ആസ്ട്രേലിയയും കാനഡയും പോലുള്ള രാജ്യങ്ങളിൽ. രണ്ട് ടണ്ണിൽ കുറവുള്ള രാജ്യമാണ് നമ്മുടെ ഇന്ത്യ. പക്ഷേ എല്ലാ രാജ്യങ്ങളും തങ്ങളുടെ കാർബൺ ഫുട്പ്രിന്റ് പകുതിയായി കുറയ്ക്കണമെന്നു പറയുമ്പോൾ ആഗോളചർച്ചകളിൽ വികസിതരാജ്യങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുന്ന ഇരട്ടത്താപ്പ് ബോധ്യപ്പെടും. വാസ്തവത്തിൽ ആളോഹരി ഉപയോഗം കൂടുതലുള്ള രാജ്യങ്ങളാണ് ഇവ കൂടുതൽ നിയന്ത്രിക്കേണ്ടത്. കൂടുതൽ വിഭവങ്ങൾ ചൂഷണം ചെയ്തു കൂടുതൽ ജീവിത ഗുണത നേടിയ സമൂഹങ്ങൾക്ക് ഈ വിപത്തിൽ നിന്നും പുറത്തുകടക്കുന്നതിനു കൂടുതൽ ഉത്തരവാദിത്വം ഉണ്ട് എന്നതിൽ സംശയമില്ല. അതുകൊണ്ടു തന്നെ ഇന്ത്യപോലുള്ള വികസ്വര രാജ്യങ്ങളിൽ ദരിദ്രരായ മനുഷ്യരുടെ ജീവിത ഗുണത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള വിഭവോപയോഗത്തെ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനായുള്ള അന്തർദേശീയ പരിഹാര നിർദ്ദേശങ്ങളെ വിമർശനാത്മകമായി കാണേണ്ടതുണ്ട്.

ഇത് ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുമ്പോൾത്തന്നെ സാധ്യമായ മേഖലകളിൽ കാർബൺ ഫുട്പ്രിന്റ് കുറയ്ക്കുക എന്നത് നമ്മുടെ പാരിസ്ഥിതിക നിലനില്പിന് അനിവാര്യമാണെന്ന വസ്തുത തിരിച്ചറിയുകയും വേണം. എന്തെന്നാൽ കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനവും മറ്റു പ്രകൃതി ക്ഷോഭങ്ങളും വിഭവ ശോഷണവും ഏറ്റവും കൂടുതൽ ബാധിക്കുന്നതു ദരിദ്രരെ തന്നെയാണ്. ഇന്ത്യയിലും കേരളത്തിലും വലിയൊരു വിഭാഗം ജനങ്ങൾ ദരിദ്രരായി തുടരുമ്പോൾ തന്നെ വലിയതോതിൽ വിഭവ ചൂഷണം നടത്തി നടപ്പാക്കുന്ന വലിയ വികസന പദ്ധതികളും സ്വകാര്യ വിഭവോപയോഗവുമാണ് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കപ്പെടുന്നത്. ഈ പ്രവണത ദേശീയ പ്രാദേശിക തലങ്ങളിൽ എതിർക്കേണ്ടതും

നിയന്ത്രിക്കേണ്ടതും തന്നെയാണ്. സാമൂഹ്യ നീതിയിലധിഷ്ഠിതമായ ഒരു നിലപാട് ഇവിടെയും എടുക്കേണ്ടതുണ്ട്. താഴെ തട്ടിലുള്ളവരുടെ വിഭവധികാരം അംഗീകരിച്ചു പുനഃസ്ഥാപിക്കുന്നതും മുകൾത്തട്ടിലെ അധിക ഉപയോഗത്തെ എതിർക്കുന്നതുമായ ഒരു നിലപാടാണ് കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന കാലത്തെ നീതി ('ക്ലൈമറ്റ് ജസ്റ്റിസ്'/ climate justice). ഈയർമത്തിലാണ് ശാസ്ത്രസാഹിത്യ പരിഷത്ത് ഉയർത്തിയ ഭൂമി പൊതു സ്വത്ത്, ഖനനം പൊതുമേഖലയിൽ, ശാസ്ത്രീയഖനനം, പൊതുഗതാഗതം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക എന്നീ മുദ്രാവാക്യങ്ങൾ പ്രസക്തമാകുന്നത്.

സാമൂഹ്യനീതി ഉറപ്പാക്കിക്കൊണ്ടും വിഭവ വിനിയോഗം കുറച്ചുകൊണ്ടും ജീവിത ഗുണമേന്മ ഉറപ്പാക്കിക്കൊണ്ടുമുള്ള ഒരു ജീവിതക്രമവും വികസനവും, ശാസ്ത്രീയ അറിവുകളുടെ പിൻബലത്തോടെ പ്രാദേശികമായി വികസിപ്പിക്കുക എന്ന വെല്ലുവിളി ഏറ്റെടുക്കാൻ കഴിയുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് ഈ കാലഘട്ടം ആവശ്യപ്പെടുന്നത്. ഇതിന്, ചുറ്റുപാടും നടക്കുന്ന മാറ്റങ്ങളെ ചിട്ടയായി പഠിക്കാനും അവയെ ആഗോള മാറ്റങ്ങളുടെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ അപഗ്രഥിക്കാനും കഴിവുള്ള പ്രവർത്തകരെ വളർത്തിയെടുക്കേണ്ടതുണ്ട്. കൂടാതെ കാലാവസ്ഥയുമായും പരിസ്ഥിതിയുമായും ബന്ധപ്പെട്ട പ്രശ്നങ്ങളെ അതിന്റെ ഇരകളുടെ ഭാഗത്തുനിന്നും നോക്കിക്കാണാനും പ്രാദേശിക, ദേശീയ, ആഗോള, തലങ്ങളിൽ ഉള്ള അതിന്റെ രാഷ്ട്രീയം മനസ്സിലാക്കി ഓരോ പ്രശ്നത്തിലും ഉചിതമായ നിലപാട് എടുക്കാനും നമ്മുടെ സംഘടനയ്ക്കും പ്രവർത്തകർക്കും കഴിയേണ്ടതുണ്ട്.

സമകാലീന വെല്ലുവിളികൾ

1. കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം ഉയർത്തുന്ന വെല്ലുവിളികൾ

അതിവർഷം, വെള്ളപ്പൊക്കം, ഉരുൾപൊട്ടൽ, വരൾച്ച എന്നിങ്ങനെ തുടർച്ചയായി ഉണ്ടാകുന്ന ദുരന്തങ്ങൾ, ആരോഗ്യം, ഭക്ഷണം, പാർപ്പിടം, വിദ്യാഭ്യാസം തുടങ്ങിയ സേവനങ്ങളുടെ ലഭ്യതയേയും ഗുണമേന്മയേയും ബാധിക്കുന്നു. അതോടൊപ്പം ഉല്പാദന വ്യവസ്ഥകൾ തകർക്കുകയും പുതിയ രീതിയിലുള്ള ദാരിദ്ര്യത്തിനും തൊഴിലില്ലായ്മയ്ക്കും തുടർച്ചയില്ലാത്ത തൊഴിൽ രീതിക്കും കാരണമാകുകയും ചെയ്യും.

ഒരു സമൂഹം എന്ന നിലയിൽ കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തിന്റെ ആഘാതങ്ങളെ പ്രതിരോധിക്കുന്നതിന് സാമ്പത്തിക, സാമൂഹിക, രാഷ്ട്രീയ, പാരിസ്ഥിതിക, വ്യവസ്ഥകളുടെ താങ്ങൽ ശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കേണ്ടതുണ്ട് (Building resilience). അത്തരത്തിൽ നമ്മുടെ നമ്മുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളെ എങ്ങനെ രൂപപ്പെടുത്താം

- പഠനവും ശാസ്ത്രത്തിന്റെ പ്രയോഗവും
- സാങ്കേതിക വിദ്യയുടെ ഉപയോഗം
- സാമൂഹ്യ സംവിധാനങ്ങളുടെ ശക്തിപ്പെടുത്തൽ
- ഭരണ സംവിധാനങ്ങളുടെ ശക്തിപ്പെടുത്തൽ
- പ്രാദേശിക ഉല്പാദന വ്യവസ്ഥയുടെ ശക്തിപ്പെടുത്തൽ
- ഭക്ഷ്യ സുരക്ഷയുടെ പ്രാദേശിക മാതൃകകൾ സൃഷ്ടിക്കൽ
- പ്രാദേശിക സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയുടെ ശക്തിപ്പെടുത്തൽ
- ഉത്തരവാദിത്വമുള്ള ഉല്പാദനവും ഉപഭോഗവും
- പുതിയ കാലത്തിന് അനുസരിച്ചുള്ള പാർപ്പിടങ്ങൾ
- സുസ്ഥിര ഊർജ്ജം
- സുസ്ഥിര ഗതാഗത സംവിധാനങ്ങളുടെ വികസനം
- ദുരന്ത പ്രതിരോധ സംവിധാനങ്ങളുടെ വികസനം

II സാമൂഹിക രാഷ്ട്രീയ വെല്ലുവിളികൾ

- ദേശീയ രാഷ്ട്രീയത്തിൽ ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന മാറ്റവും അത് ഭരണഘടനയ്ക്കും നിലനിൽക്കുന്ന നിയമവ്യവസ്ഥയ്ക്കും ഉണ്ടാക്കുന്ന വെല്ലുവിളികൾ
- ജനാധിപത്യം എന്ന ആശയത്തിനും ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനാ മൂല്യങ്ങൾക്കും ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന തിരിച്ചടികൾ
- വികസനത്തിലും ഭരണ നിർവ്വഹണത്തിലും ശാസ്ത്രാഭിമുഖ്യത്തിനും യുക്തിക്കും ഉള്ള മേൽക്കൈ നഷ്ടപ്പെടുന്ന അവസ്ഥ
- ഓരോ ഭരണകൂട ഇടപെടലുകളിലും അന്തർലീനമായിരിക്കുന്ന കോർപ്പറേറ്റിസവും അതിനെ താങ്ങി നിർത്താനുതകും വിധം ശക്തി പ്രാപിക്കുന്ന വലതുപക്ഷ രാഷ്ട്രീയ ആശയ പ്രചാരണം
- നിയന്ത്രണമില്ലാതെ തുടരുന്ന വിഭവ ചൂഷണം
- കേരളത്തിലും വികസന ഇടപെടലുകളിൽ കൂടിവരുന്ന വിഭവ ചൂഷണം
- കൂടിവരുന്ന അസമത്വം
- ഭൂരിപക്ഷ വർഗീയത സൃഷ്ടിക്കുന്ന അരക്ഷിതാവസ്ഥ
- ഭൂരിപക്ഷ വർഗീയത സൃഷ്ടിക്കുന്ന ന്യൂനപക്ഷ അരക്ഷിതാവസ്ഥയും ന്യൂനപക്ഷ വർഗീയതയും
- ശക്തിപ്പെടുന്ന മത ജാതി സംഘടനകൾ
- മതാധിഷ്ഠിത ജാതിബന്ധ സാമൂഹിക മൂല്യങ്ങൾക്കകത്ത് ശക്തിപ്പെടുന്ന പാടിയാർക്കി കൂടുതൽ പാർശ്വവത്കരിക്കുന്ന സ്ത്രീകളും ദളിതരും ആദിവാസികളും മറ്റു ന്യൂനപക്ഷങ്ങളും
- നിയോ ലിബറൽ കാലത്തു ഒറ്റപ്പെടുന്ന വ്യക്തിയും ജീവിതത്തിന്റെ എല്ലാ മേഖലകളിലും കൂടിവരുന്ന അസന്ദിഗ്ധതയും
- അന്ധവിശ്വാസത്തിനും അനാചാരങ്ങൾക്കും വളരാൻ പറ്റിയ വ്യക്തി സമൂഹ മനസ്സുകളുടെ രൂപപ്പെടൽ
- ഈ കലങ്ങിയ സാമൂഹ്യ സാഹചര്യത്തിൽ വിപണിയുടെ ഇടപെടൽ
- വ്യക്തിയുടെ ആധികളും ഉപഭോഗത്തിനുള്ള ആഗ്രഹങ്ങളും ഒരുപോലെ വളർത്തുന്ന സാമൂഹ്യസാഹചര്യം

ഇവിടെ നിന്നുകൊണ്ടാണ് നമുക്ക് ശാസ്ത്രത്തിന്റെ യുക്തിയും സാമൂഹ്യ നീതിയുടെ മൂല്യങ്ങളും ലോകം എത്തിനിൽക്കുന്ന വിഭവ ചൂഷണത്തിന്റെ പരിധിയും, അത്യുൽപ്പാദനവ്യവസ്ഥയുടെ രാഷ്ട്രീയവും ഉത്തരവാദിത്വ ഉപഭോഗത്തിന്റെ ആവശ്യകതയും തുടർച്ചയുടെ സാധ്യതയും ചർച്ച ചെയ്തു പ്രാദേശിക പരിഹാരങ്ങൾ ആലോചിക്കേണ്ടത്. അതിന് ആശയപരമായി ബോധ്യമുള്ള പ്രവർത്തകരും ശക്തമായ ഒരു സംഘടനാ സംവിധാനവും അനിവാര്യമാണ്. അത് എങ്ങനെ വേണം എന്നത് മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ച വസ്തുതകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ വിശദമായ ചർച്ച ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്. ചില സൂചനകൾ നല്കുന്നു.

എന്തായിരിക്കണം ഇടപെടൽ തന്ത്രം?

സമൂഹത്തിൽ കൂടുതൽ വ്യക്തികൾ അരക്ഷിതരാകുന്ന ഉത്തരാധുനിക കാലത്ത് ലിംഗ, ജാതി മത വർഗ്ഗ വ്യത്യാസങ്ങൾക്ക് അതീതമായി എല്ലാവരെയും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഒരു ജനാധിപത്യ സാംസ്കാരിക പൊതു ഇടം സൃഷ്ടിക്കാൻ ശാസ്ത്രസാഹിത്യ പരിഷത്തിന് കഴിയുമോ?

ജനാധിപത്യം തീരെ ഇല്ലാത്ത മതങ്ങളും ജാതി സംഘടനകളും നിയന്ത്രിക്കുന്ന, വിപണിയാൽ സ്വാധീനിക്കപ്പെടുന്ന, കേരളത്തിന്റെ ഗാർഹികതയിലേക്ക് നമ്മുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളെ

എങ്ങിനെ എത്തിക്കാം. ശാസ്ത്രബോധമുള്ള മനുഷ്യർ താമസിക്കുന്ന ജനാധിപത്യ ഇടമായി കുടുംബങ്ങളെ മാറ്റുക എന്ന ഒരു മുദ്രാവാക്യം നമുക്ക് ഏറ്റെടുക്കാൻ ആകുമോ? ഇത്തരം കുടുംബങ്ങളെ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഒരു ജനാധിപത്യ സമൂഹ്യ ഘടകമായി സംഘടനയുടെ യൂണിറ്റുകളെ എങ്ങിനെ മാറ്റിത്തീർക്കാനാകും എന്നും നാം ആലോചിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഈ ഇടത്തെ നാം നേരിടുന്ന പാരിസ്ഥിതിക രാഷ്ട്രീയ സാമൂഹിക പ്രതിസന്ധികളെയും അവയുടെ സൂക്ഷ്മതല ജീവിത അനുഭവങ്ങളെയും ശാസ്ത്രത്തിന്റെ രീതിയിൽ യുക്തി പരതയോടെ വിശകലനം ചെയ്യുന്ന മനുഷ്യരുടെ ചെറുകൂട്ടങ്ങൾ എന്ന് വിഭാവനം ചെയ്യാൻ കഴിയുമോ? ഈ സംവാദങ്ങളിൽനിന്നും സാമൂഹ്യ നീതിയിൽ ഊന്നി നിന്നുകൊണ്ടുള്ള പ്രാദേശിക പരിഹാരങ്ങളെ ആസൂത്രണം ചെയ്യാനും അവയെ സ്ഥൂലതലത്തിലുള്ള ആശയ ചർച്ചകളിലേക്ക് ഉയർത്തിക്കൊണ്ടു വന്ന് മാതൃകകൾ സൃഷ്ടിക്കാനും കഴിയുന്ന തരത്തിൽ സംഘത്തിന്റെ വിവിധ തലങ്ങളിലെ ഘടകങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ സംയോജിപ്പിക്കാനും കഴിയണം.

കഴിഞ്ഞ കുറച്ചു ദശകങ്ങളായി സവിശേഷ വികസന അനുഭവങ്ങളിലൂടെ കടന്നുപോയ കേരളസമൂഹം നേടിയ ജീവിത ഗുണതയും അത് വ്യക്തി സമൂഹ ജീവിതത്തിൽ ഉണ്ടാക്കിയ മാറ്റങ്ങളും ഈ ഘട്ടത്തിൽ നാം പരിഗണിക്കേണ്ടതാണ്. ഈ യാത്രയിൽ പിന്തള്ളപ്പെട്ട പോയവരും കൂടുതൽ ചൂഷണത്തിന് വിധേയരായവരും ആയ മനുഷ്യരും അവരുടെ പ്രശ്നങ്ങൾക്കും ആയിരിക്കണം നമ്മുടെ പ്രഥമ പരിഗണന. അങ്ങനെ നോക്കുമ്പോൾ പ്രത്യേക വിഭാഗങ്ങൾ എന്ന നിലയിൽ സ്ത്രീകൾ, ആദിവാസികൾ, ദളിതർ, കടലോര ജനത, മറ്റു പിന്നോക്കം നിൽക്കുന്ന ന്യൂനപക്ഷങ്ങൾ എന്നിവരെയും ദരിദ്രരെ പൊതുവെയും പരിഗണിക്കുന്ന നയങ്ങളുടെയും കാഴ്ചപ്പാടുകളുടെയും അടിസ്ഥാനത്തലാവണം നമ്മുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ചിട്ടപ്പെടുത്തേണ്ടത്.

കൂടാതെ വികസനത്തിന്റെയും സാമൂഹിക മാറ്റത്തിന്റെയും ഫലമായി മാറിത്തീർന്ന കേരളീയ സമൂഹത്തിൽ ഉടലെടുക്കുന്ന പുതിയ പ്രശ്നങ്ങളെ അഭിസംബോധന ചെയ്യാനും നമുക്കാവണം. മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന കുടുംബ ഘടന, കമ്പോളം, തൊഴിൽ അന്തരീക്ഷം, വിഭവാധികാരത്തിന്റെ വിന്യാസം, പരമ്പരാഗത സാമൂഹിക വ്യവസ്ഥകളായ മതങ്ങളും മറ്റും ഈ മാറ്റങ്ങളെ എങ്ങനെ പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്നു, ശക്തി പ്രാപിച്ചുവരുന്ന ജാതി, മത സംഘടനകൾ, മൂലധന ശക്തികൾ, ഈ രണ്ടു കൂട്ടരും ഒന്നിച്ചും അല്ലാതെയും രാഷ്ട്രീയ സാമൂഹിക ഇടത്തിൽ എങ്ങിനെ ഇടപെടുന്നു, മനുഷ്യ ജീവിതവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിഷയങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച പൊതു ബോധ നിർമ്മിതിയെ അവർ എങ്ങിനെ സ്വാധീനിക്കുന്നു എന്നീ വിഷയങ്ങൾ സംഘടനയുടെ നിരന്തര പഠനവും വിശകലനവും ആവശ്യപ്പെടുന്നു. ആത്യന്തികമായും ഈ പൊതുബോധത്തിലും ജനങ്ങളുടെ സംസ്കാരത്തിലും ഇടപെട്ടുകൊണ്ടേ ശാസ്ത്രബോധത്തെ പൊതുബോധമാക്കാൻ നമുക്ക് കഴിയൂ.

പൊതു ഇടത്തിലും കുടുംബങ്ങൾക്കകത്തും വ്യക്തി തലത്തിലും നിരന്തരം സംവാദങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ടുകൊണ്ടും പ്രശ്നങ്ങളിൽ ഇടപെട്ടു കൊണ്ടും ശാസ്ത്രത്തിന്റെ രീതിയും യുക്തിയും പ്രയോഗിച്ചു പരിഹാരങ്ങൾ കണ്ടെത്താൻ കൂട്ടായി ശ്രമിച്ചും സ്വയം മാറാനും മാറ്റിത്തീർക്കാനും സന്നദ്ധരായും മാത്രമേ നമുക്ക് ഈ പ്രക്രിയയിൽ പങ്കാളികൾ അകാൻ കഴിയൂ. സമൂഹത്തിലെ എല്ലാ വിഭാഗം ജനങ്ങളെയും ഈ പ്രക്രിയയുടെ ഭാഗമാക്കിക്കൊണ്ടേ സംഘടനയെ ശക്തിപ്പെടുത്താൻ കഴിയൂ. ശാസ്ത്രം സാമൂഹ്യ വിപ്ലവത്തിന് എന്ന മുദ്രാവാക്യം ഉയർത്തിക്കൊണ്ടു ശാസ്ത്രസാഹിത്യ പരിഷത്ത് അൻപതിലേറെ വർഷങ്ങളായി കേരളത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നു എന്നിട്ടും പാർശ്വവല്കൃതരായ മനുഷ്യരെയും സ്ത്രീകളെയും സംഘടനാ ശരീരത്തിന്റെ ഭാഗമാക്കിക്കൊണ്ടു അവരുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കാൻ പൂർണ്ണമായ അർത്ഥത്തിൽ ഇന്നും നമുക്കാവാത്തത് എന്തു കൊണ്ടാണ് എന്ന് നമ്മൾ സ്വയം വിമർശന പരമായി ചിന്തിക്കേണ്ട സമയമാണ് ഇത്.

2016 ലെ ഭരണഘടനാ ഭേദഗതിയുടെ ഫലമായി അംഗത്വത്തിലും കമ്മറ്റികളിലും 25% സ്ത്രീകളുണ്ടാകുമെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്താൻ നമുക്ക് കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അംഗത്വത്തിൽ സ്ത്രീ പങ്കാളിത്തം വർദ്ധിച്ചുവരുന്നുമുണ്ട്. എന്നാൽ ഈ തീരുമാനം എടുത്ത് 5 വർഷം കഴിയുമ്പോഴും ഭാരവാഹികളിൽ 25% സ്ത്രീകളുണ്ടാകുന്നത് യൂണിറ്റു മുതൽ സംസ്ഥാനം വരെയുള്ള ഏതാനും കമ്മറ്റികളിൽ മാത്രമാണ്. ഭാരവാഹിത്വം ഉൾപ്പെടെയുള്ള ഉത്തരവാദിത്വത്തിൽ ബോധപൂർവ്വം

സ്ത്രീകളുണ്ടാവണമെന്നത് യൂണിറ്റു മുതൽ സംസ്ഥാനം വരെ ഒരുപോലെ സംഘടനയുടെ തിരിച്ചറിവായി മാറേണ്ടതില്ലേ? ശാസ്ത്രം വീട്ടമ്മയ്ക്ക്, ശാസ്ത്രം തൊഴിലാളിക്ക്, ശാസ്ത്രം കർഷകന് എന്ന മുദ്രാവാക്യങ്ങൾ ശാസ്ത്രസാഹിത്യ പരിഷത്ത് ഉയർത്തിയിട്ടുണ്ട്. സാധാരണ ജനങ്ങളെ ശാസ്ത്രത്തിന്റെയും അറിവിന്റെയും വിമോചന സാധ്യതയിലേക്ക് ആകർഷിച്ചുകൊണ്ടു സംഘടനയിലേക്ക് കൊണ്ടുവരുന്നതാവണം നമ്മുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ. അതിനു അവരുടെ സവിശേഷ പ്രശ്നങ്ങളെ അഭിസംബോധന ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്.

ലിംഗപരവും മതപരവും ജാതീയവുമായ അസമത്വങ്ങളുടെ വേരുകൾ നിലനിൽക്കുന്നത് കുടുംബങ്ങളിലും അതിന്റെ ഘടനയിലും ആണ്. സാമൂഹികമായ ഈ അസമത്വങ്ങൾ ആചാരങ്ങളായും വിശ്വാസങ്ങളെയും മൂല്യങ്ങളായും സംരക്ഷിക്കപ്പെടുന്നതും പിതൃകേന്ദ്രീകൃതമായ കുടുംബങ്ങൾക്കകത്താണ്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ കുടുംബങ്ങളുടെ അകത്തളങ്ങളിൽ ചെന്നുകൊണ്ട് സ്ത്രീകളുമായിട്ടും കുട്ടികളുമായിട്ടും, യുവാക്കളുമായിട്ടും ഒക്കെ സംവദിക്കുകയും അവരെ പൊതു ഇടത്തിൽ ഒരുമിച്ചു കൊണ്ടുവന്നു പൊതു ഇടപെടലുകളിൽ ഒരുമിച്ചു പങ്കാളികൾ ആക്കുകയും ചെയ്യുന്ന പരിഷത്തിനെ വളർത്തിയെടുക്കേണ്ടതുണ്ട്. പുതിയ കാലത്തെ വീട്ടമ്മമാരോടും യുവാക്കളോടും കുട്ടികളോടും സംവദിക്കുന്ന ഭാഷയും സങ്കേതങ്ങളും നമ്മൾ വികസിപ്പിച്ചെടുക്കേണ്ടതുണ്ട്. നവമാധ്യമങ്ങളുടെ സാധ്യതകൾ ഈ അർത്ഥത്തിൽ വിപുലമാണ്. പുതിയ കാലത്തിന്റെ സംവേദന ക്ഷമതയെ ഉപയോഗപ്പെടുത്താൻ യുവാക്കളുടെ സാന്നിധ്യം സംഘടനയിൽ ഉറപ്പാക്കേണ്ടതുണ്ട്. സംഘടനാസംവിധാനത്തിലും പ്രവർത്തന രീതിയിലും പുതിയ സാമൂഹിക സാഹചര്യങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് സമൂഹത്തെ നയിക്കത്തക്ക തരത്തിലുള്ള മാറ്റങ്ങൾ ആവശ്യമാണ്.

പ്രവർത്തന മാർഗ്ഗരേഖ

- അതതു ജില്ലകൾക്ക് അവിടുത്തെ പരിസ്ഥിതി പ്രശ്നങ്ങൾ, വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾ, വിദ്യാഭ്യാസം, ആരോഗ്യം, ശാസ്ത്രസാങ്കേതിക വികാസം എന്നിവയിലൊക്കെ വിമർശനാത്മകമായി ഇടപെടാനുള്ള കഴിവുണ്ടാക്കിയെടുക്കണം.
- ഇത്തരം കാര്യങ്ങളിൽ ഇടപെടാൻ കഴിവും താത്പര്യവും ഉള്ള വിദഗ്ദ്ധരെയും സാധാരണക്കാരെയും സംഘടനയിലേക്ക് ആകർഷിക്കുന്ന തരത്തിലാവണം ജില്ലാകമ്മറ്റികൾ പ്രവർത്തന പരിപാടികൾ ചിട്ടപ്പെടുത്തേണ്ടത്. അതിന് നിലനിൽക്കുന്ന സംഘടനാ രീതികൾക്കപ്പുറം പുതിയ മാർഗങ്ങൾ നാം സ്വീകരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.
- ഓരോ ജില്ലയിലും അവിടുത്തെ പ്രാദേശിക പ്രശ്നങ്ങളെ മനസ്സിലാക്കാനും പഠിക്കാനും ഇടപെടാനും കെൽപ്പുള്ള വിദഗ്ധരുടെയും സാധാരണക്കാരുടെയും കൂട്ടായ്മ സൃഷ്ടിച്ചെടുക്കണം. മേഖലാടിസ്ഥാനത്തിലും ഇത് ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്. ജില്ലാ തലങ്ങളിൽ പ്രാദേശിക പ്രശ്നങ്ങളിൽ ഡാറ്റകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നിലപാടുകൾ രൂപപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള ഇടപെടലുകളും നടത്തണം.
- മേഖലകളുടെയും യൂണിറ്റുകളുടെയും പ്രവർത്തനങ്ങളെ പ്രാദേശികമായ സാധ്യതകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ചിട്ടപ്പെടുത്താനും ശക്തമാക്കാനും നേതൃത്വപരമായ പങ്ക് വഹിക്കുക.
- മറ്റു സംഘടനകളുമായി ചേർന്ന് പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനുള്ള സാധ്യതകൾ വിപുലീകരിക്കുക.
- സമകാലീന പ്രതിസന്ധികളെ അഭിസംബോധന ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ഇടപെടലുകൾക്കായി പ്രവർത്തകരുടെ അറിയും ശാസ്ത്രബോധനിലവാരവും ഉയർത്തുന്നതിനുള്ള സംഘടനാ വിദ്യാഭ്യാസ പരിപാടികൾ ആസൂത്രണം ചെയ്തു നടപ്പാക്കുക.
- വിവിധ പ്രാദേശിക പ്രശ്നങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് ജനകീയ പഠനങ്ങൾ നടത്തുക
- പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ നൂതന സാങ്കേതിക വിദ്യകളുടെ ഉപയോഗവും യുവാക്കളുടെ സേവനവും ഉറപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള സംഘാടനം നടത്തുക.

- ഇത്തരത്തിൽ പഠനങ്ങളെ സഹായിക്കാവുന്ന തരത്തിൽ യുവാക്കളുടെ കൂട്ടായ്മകൾ ജില്ലാതലത്തിൽ രൂപീകരിക്കുക
- പഠന പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രാദേശിക സർക്കാരുകളുടെ തീരുമാന പ്രക്രിയയിൽ ഇടപെടുക
- സ്ത്രീകൾ അടക്കമുള്ള പാർശ്വവൽകൃതരായവരുടെ പങ്കാളിത്തം സംഘടനയിൽ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള തന്ത്രങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കുകയും നടപ്പാക്കുകയും ചെയ്യുക
- ഈ വിഭാഗങ്ങളുടെ സവിശേഷ പ്രശ്നങ്ങളെ അഭിസംബോധന ചെയ്യുന്നതിനുള്ള പരിപാടികൾ ഉണ്ടാവുക
- കുട്ടികൾക്കും യുവാക്കൾക്കും പങ്കാളിത്തം ഉണ്ടാക്കുന്നതിനായി പ്രത്യേക പരിപാടികൾ അസൂത്രണം ചെയ്യുക
- സംസ്കാരത്തിലും ജീവിതരീതിയിലും പൊതു മനോഭാവങ്ങളിലും ഇടപെടാൻ കഴിയുംവിധം കലയെയും ആവിഷ്കാരരൂപങ്ങളെയും ഉൾപ്പെടെ പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ
- ആശയപരമായ പൊതുമണ്ഡലത്തിൽ ഇടപെടുന്നതിന് മാധ്യമങ്ങളെ പൊതുവിലും നവമാധ്യമങ്ങളെ സവിശേഷമായും ഉപയോഗപ്പെടുത്താനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കുക.
- സാമ്പത്തിക ചിട്ടയാണ് ഒരു സംഘടനയുടെ പ്രവർത്തനം ഫലപ്രദമാകുന്നതിനുള്ള പ്രധാന മൂന്നുപാധി. ജില്ലയിലെ സാമ്പത്തിക പ്രവർത്തനങ്ങൾ ചിട്ടപ്പെടുത്തുന്ന തരത്തിൽ പുസ്തകങ്ങൾ, പി.പി.സി. ഉത്പന്നങ്ങൾ എന്നിവയുടെ വിപണനം ഫലപ്രദമാക്കുന്നതിന് കൃത്യമായ പരിപാടി ആവിഷ്കരിക്കുക.

(ജില്ലാ സംഘടനാരേഖയുടെ രണ്ടാ ഭാഗമായി ചർച്ച ചെയ്യാനുള്ള സാമ്പത്തികക്കുറിപ്പ്)

പരിഷ്ക്കരണത്തിന്റെ സാമ്പത്തിക സമാഹരണം

പരിഷ്ക്കരണത്തിന്റെ കഴിഞ്ഞ വർഷത്തെ സാമ്പത്തിക പ്രവർത്തനങ്ങളെല്ലാം കോവിഡ് മൂലം തടസ്സപ്പെട്ടിരുന്നു. എന്നാൽ ചെലവുകളിൽ കാര്യമായ കുറവ് വന്നില്ല എന്ന് കണക്കുകൾ നോക്കിയാൽ മനസ്സിലാക്കാനാവും. ഓഫീസ് സെക്രട്ടറിയുടെ ശമ്പളം, വൈദ്യുതി, ഫോൺ, വെള്ളക്കരം തുടങ്ങിയ ഒഴിച്ച് കൂടാനാവാത്ത ചെലവുകൾ ജില്ലകളെ സാമ്പത്തികമായി തളർത്തിയ വർഷമാണ് കടന്നു പോയത്. ഇതു മറികടക്കാനായി ആസൂത്രണം ചെയ്ത സംഘടനയെ സഹായിക്കുക എന്ന പുസ്തക പ്രചാരണ പരിപാടി വിജയിപ്പിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല എന്നത് പ്രശ്നത്തിന്റെ ഗൗരവം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു. ജില്ല- സംസ്ഥാന ബാധ്യതകൾ കൂടി വരുമ്പോൾ എങ്ങനെയാണ് സുദൃഢമായ സംഘടനയെ കെട്ടിപ്പടുക്കുക എന്നതും ഗൗരവബുദ്ധ്യ ചർച്ച ചെയ്യേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

പരിഷ്ക്കരണത്തിന്റെ സാമ്പത്തിക സമാഹരണ രീതി എന്നും വ്യത്യസ്തമായിരുന്നു. നമ്മുടെ സംഘടനാ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ പണം ആശയ പ്രചാരണത്തിലൂടെ/ പുസ്തക പ്രചാരണത്തിലൂടെ കണ്ടെത്തുക എന്നതായിരുന്നു നമ്മുടെ ശൈലി. അടുത്തകാലം വരെ നമ്മുടെ തനത് രീതി നിലനിർത്താനും അതുവഴി സാമ്പത്തിക സ്വാശ്രയത്വം നിലനിർത്താനും നമുക്ക് കഴിഞ്ഞിരുന്നു. പുസ്തക ഉത്പന്ന പ്രചാരണത്തിലൂടെ യൂണിറ്റ്- മേഖല- ജില്ലാ- സംസ്ഥാന കമ്മിറ്റികളുടെ പ്രവർത്തന ചെലവുകൾ കണ്ടെത്തുക എന്ന തനതു ശൈലി അടുത്ത കാലത്തായി കൈമോശം വരുന്നുവോ എന്ന് വിമർശനപരമായി ചിന്തിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

- ഈ തനതു രീതിയുടെ പ്രായോഗികതയാണോ പുതിയ കാലത്തെ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ കാഴ്ചപ്പാടാണോ തടസ്സമായി മാറുന്നത് ?

- പരിഷത്തിന്റെ കാഴ്ചപ്പാടുകളും അഭിപ്രായങ്ങളും തുറന്ന് പറയുന്നതിന് സാമ്പത്തിക സ്വാശ്രയത്വം നമുക്ക് നൽകിയ കരുത്ത് പുതിയ സംഘടനാ പ്രവർത്തകർക്ക് ബോധ്യപ്പെടാത്തതാണോ ഈ വ്യതിചലനത്തിന് കാരണം?
- പുസ്തക പ്രചാരണത്തിന് നാമിന്ന് അനുവർത്തിക്കുന്ന രീതി ആവശ്യക്കാർക്ക് പുസ്തകങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് തടസ്സമാകുന്നുണ്ടോ?
- നമ്മുടെ അംഗങ്ങൾക്ക് പുസ്തകം വാങ്ങി വായിക്കുന്ന രീതി ഇല്ലാതായോ ?
- കാലാനുസൃതമായ മാറ്റങ്ങൾ എങ്ങനെ വരുത്താനാവും ?

ഇത്തരം ചില ചോദ്യങ്ങൾ നാം സ്വയം ചോദിച്ച് വ്യക്തത വരുത്തേണ്ടതുണ്ട്. സാമ്പത്തിക സമാഹരണമില്ലാതെ സ്വന്തം കയ്യിൽ നിന്ന് പണമെടുത്ത് പരിഷത്ത് പ്രവർത്തകരായി തുടരാനാവില്ല. അത് സംഘടനയുടെ നിലനിൽപ്പിനും തുടർച്ചക്കും വളർച്ചയ്ക്കും ഒട്ടും ഗുണകരമല്ല. അതിനാൽ പണം കണ്ടെത്തിയേ പറ്റൂ. ഇപ്പോൾ വളരെ കുറച്ച് വേതനം നൽകിയാണ് നമ്മുടെ ഓഫീസുകളിൽ ജീവനക്കാരെ നാം നിർത്തുന്നത്. ആ തുകയ്ക്ക് ഭാവിയിൽ ആളെ കിട്ടാതാവും. വൈദ്യുതി, യാത്ര, ഭക്ഷണം, യോഗങ്ങളുടെ സംഘാടനം തുടങ്ങി എല്ലാ ചെലവുകളും ഭാവിയിൽ വർധിക്കാനാണ് സാധ്യത. അതിനാൽ പണ സമാഹരണത്തിന് യുക്തമായ മാർഗം അവലംബിക്കാതെ മുന്നോട്ട് പോകാനാവില്ല.

പുസ്തക/ ഉത്പന്ന പ്രചാരണമല്ലെങ്കിൽ മറ്റേതു മാർഗമാണ് നമുക്ക് അവലംബിക്കാനാവുക എന്ന് യുക്തിപൂർവ്വം ചിന്തിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഇന്നല്ലെങ്കിൽ നാളെ നമുക്ക് പ്രായോഗികമാക്കാവുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങളാണ് ഉയർന്നു വരേണ്ടത്. നമുക്ക് ചർച്ച ചെയ്ത് സംഘടനയുടെ ശക്തിയെയും ഓജസ്സിനെയും അന്തസ്സിനെയും ആത്മാഭിമാനത്തെയും ബാധിക്കാത്ത സാമ്പത്തിക സമാഹരണത്തിനുള്ള പുതിയ മാർഗങ്ങൾ അവലംബിക്കാം.

അതുപോലെ പ്രധാനമാണ് കണക്കെഴുത്തിൽ പുലർത്തേണ്ട കൃത്യനിഷ്ഠയും സുതാര്യതയും എന്നത് എടുത്തു പറയട്ടെ. അശ്രദ്ധ മൂലവും മറ്റു കൃത്യാന്തര ബാഹുല്യത്താലും ഇതിന് നമ്മൾ ഉൾപ്പെട്ട ഘടകം വേണ്ട പ്രാധാന്യം നൽകാൻ വിട്ടു പോകുന്നുണ്ടെങ്കിൽ ഇടപെടാൻ നാം ഓരോരുത്തർക്കും ബാധ്യതയുണ്ട്. കേവലം ട്രഷററുടെ മാത്രം ഉത്തരവാദിത്വമായി ഇതിനെ കാണരുത്. പരിഷത്തിന്റെ സത്പേരിനും ഖ്യാതിക്കും പുറത്താണ് നാം കേരള സമൂഹത്തിൽ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തുന്നത്. അത് കളങ്കപ്പെടാതെ നോക്കാൻ നാമെല്ലാം ശ്രമിക്കണം. ശാസ്ത്രീയമായ കണക്കെഴുത്ത് രീതി അവലംബിക്കുകയും മേഖല- ജില്ലാ വാർഷികങ്ങളിൽ വരവ് ചെലവ്, വരുമാന വിനിയോഗം, ആസ്തി ബാധ്യത പത്രം തുടങ്ങിയ മൂന്ന് സ്റ്റേറ്റ്മെന്റുകളും അവതരിപ്പിക്കുന്നുവെന്നും ഉറപ്പാക്കണം.

ഓരോ പരിഷദ് ഘടകത്തിനും അടുത്ത വർഷം വരാവുന്ന ചെലവുകൾ മുൻകൂട്ടി കണ്ട് അതിനാവശ്യമായ പണം കണ്ടെത്തുന്നതിനായി എന്തെല്ലാം ചെയ്യാമെന്ന് ആസൂത്രണം ചെയ്യണം. എത്ര രൂപയുടെ പുസ്തകം പ്രചരിപ്പിക്കാനാവും ? സോപ്പ്, ചൂടാറാപ്പെട്ടി എത്ര വീതം പ്രചരിപ്പിക്കാനാവും? ജില്ലാ സമ്മേളനത്തിൽ അത്തരത്തിലുള്ള ആസൂത്രണത്തിന് തുടക്കമിടണം.

പരിഷദ് ഘടകങ്ങൾ തമ്മിൽ വർധിച്ചു വരുന്ന കുടിശ്ശിക കുറച്ചുകൊണ്ട് കുടിശ്ശിക ഇല്ലാത്ത മേഖല- ജില്ലാ കമ്മിറ്റികൾ എന്ന ലക്ഷ്യം അടുത്ത മൂന്നു വർഷം കൊണ്ട് നമുക്ക് നേടാനാവുമോ?

നമ്മുടെ വിശ്വമാനവന്റെ തല ഉയർന്നു തന്നെ നിൽക്കാൻ നാമോരോരുത്തരും സാമ്പത്തിക നിഷ്ഠയും ശ്രദ്ധയും സത്യസന്ധതയും പുലർത്തണമെന്ന് പ്രത്യേകം എടുത്ത് പറയട്ടെ.